

Referat fra møte i nasjonalt brukerråd (NBR) 10.09.25

Tid: 10. september 2025 kl. 12-16

Sted: Statpeds lokasjon Oslo/Hovseter, Gamle Hovseter vei 3, 0768 Oslo, møterom A002 / digitalt på Teams

Referent: Vibeke Fjeld / Inger Larsen

Deltakere fra brukerorganisasjoner

Sissel Sørensen Bye, FFO, Norges Blindforbund (fysisk)

Sverre Fuglerud, FFO, Norges Blindforbund, vara (fysisk)

Hans-Petter Østreng, FFO, Hørselsforbundet (fysisk)

Marit Winjor, FFO, Hørselsforbundet, vara (digitalt, sak 11-13)

Trond Løvdok, FFO, ADHD Norge (digitalt)

Yngve Sørderholm-Nodland, FFO, Norsk Tourette Forening (digitalt)

Robyn Grøndahl, FFO, FFO sentralt, vara (fysisk)

Linda Djuve, FFO, Landsforbundet for utviklingshemmede og pårørende (fysisk)

Monika Andersen, SAFO, Norsk Forbund for utviklingshemmede (fysisk)

Karen Knudsen Synnes, SAFO, Norsk Forbund for utviklingshemmede, vara (digitalt, sak 11 og 13)

Marianne Grav Semner, SAFO, Handikappede Barns Foreldreforening, vara (digitalt, sak 13-15)

Anne Berit Befring, SAFO, Foreningen Norges Døvblinde, vara (fysisk)

Ingrid Thunem, UngFunk, Unge Funksjonshemmede (fysisk)

Isabel Engan, UngFunk, Unge Funksjonshemmede, vara (fysisk)

Deltakere fra Statped

Annemarie Bechmann Hansen, direktør

Kjell Håkon Andersen, divisjonsdirektør

Håkon Fenstad, kommunikasjonsdirektør

Kristina Medin, avdelingsleder, sak 11/2025

Kirsti Wetterhus, seniorrådgiver, sak 12/2025

Anita Sande, fung. avdelingsleder, sak 13/2025

Kari Olafsen Aunet, avdelingsleder, sak 13 og 14/2025

Vibeke Fjeld, sekretariat

Inger Larsen, sekretariat

Observatør fra Udir

Hildegunn Nordby Strand, seniorrådgiver, avdeling for inkludering og pedagogisk støtte (digitalt, sak 12-15)

Innledning ved leder Hans-Petter Østreng

- Det er ønske om at medlemmer melder inn saker de ønsker å ta opp så tidlig som mulig. Sakene meldes til leder av brukerrådet.

Orientering fra Statped

1. Brukerrådsmøter og brukerkonferansen 5.- 6. november
[Lenke til påmeldingsskjemaet](#)
2. Sluttrapport fra følgeevaluering av omstillingen av Statped
[NF-rapport 12-2025 Omstilling i Statped - sluttrapport fra følgeevalueringen.pdf](#)
3. [Høring om forskrifter til tre tilskuddsordninger for kompetanseutvikling i barnehage, grunnskole og videregående opplæring](#)
Det oppfordres til å benytte anledning til å gi høringssvar for å ivareta brukerstemmen. Høringsfrist er 1.10.2025
Innspill i møtet: FFO orienterte om at de arbeider med høringen, som de vurderer som viktig.
4. Revidert virksomhets- og økonomiinstruks for Statped fra 8.8.25
På grunnlag av spørsmål til orienteringen ble organisasjoner med tanker og forslag om forskning i Statped, bedt om å komme med innspill om dette til Statped.
5. Digital evaluering av brukerrådsarbeidet 2025
6. Påminnelse om innsending av reiseregning og honorarkrav

Norges blindedeforbund hadde bedt om orientering om følgende tre saker:

7. To rapporter om læremidler: PROBA Samfunnsanalyse og Riksrevisjonens undersøkelse av læremidler ved grunnskoler og videregående skoler
8. Status elevkurs høsten 2025
Korrigerings i møtet: Hørselsforbundet opplyste om at elevkurs for 10. klasse var avlyst på grunn av for få søkere.
9. Utdanningene på NTNU – kursemnet mobilitet
På grunn av sykdom ble det avtalt at denne orienteringen skulle gis skriftlig:
Det er gjennomført en revidering av kursopplegget for utdanningene på NTNU, men det medfører ikke riktighet at kursemnet mobilitet tas bort som eget kurs. Emnet mobilitet ble våren 2025 utsatt på grunn av for få søkere, men er startet opp i høst med 11 studenter.
Emnestrukturen for synspedagogikk er slik:
 - Innføring i synspedagogikk – grunnkompetanse 15 studiepoeng – kan tas som frittstående emne og obligatorisk for å ta de tre øvrige emnene:
 - Pedagogisk arbeid med barn, unge og voksne som bruker punktskrift - fordypning 15 studiepoeng - (bygger på innføringsemnet)
 - Mobilitetsopplæring for barn, unge og voksne med synsvansker – fordypning på 15 studiepoeng - (bygger på innføringsemnet)

Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

11/2025 Oppfølging av Statpedundersøkelsen

Bakgrunn for saken: På grunnlag av Statpedundersøkelsen har divisjonene utarbeidet tiltak som oppfølging av sentrale funn. Det gis informasjon om disse med mulighet til innspill i møtet. Organisasjonene gis også mulighet til å sende skriftlig innspill i etterkant av møtet med frist 19.09.25. Innspillene sendes vibeke.fjeld@statped.no

Kristina Medin orienterte. Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Innspill fra medlemmer i møtet:

- Lærere må ofte lete etter informasjon og kunnskap om bruk av hjelpemidler. Viktig å arbeide med å integrere opplæring og bruk av hjelpemidler og sy sammen tjenestene.
- Viktig at lærere får informasjon om kurs i Statped.
- Utfordringer med å få teknisk bistand i forbindelse med Sarepta etter endt skolegang.
- Stort behov for opplæring i bruk av ASK-hjelpemidler. Statped bør samarbeide med NAV om dette.

Kommentarer fra Statped:

- Statped arrangerer en rekke læremiddelseminarer som det er stor interesse for i sektor.
- Statped vil ta opp utfordringer med opplæring i bruk av hjelpemidler i møte med NAV hjelpemidler og tilrettelegging, som vi har samarbeidsavtale med.

12/2025 Nye Statped.no

Bakgrunn for saken: Nye nettsider ble lansert i juni. Det gis kort informasjon om de nye nettsidene.

Håkon Fenstad og Kirsti Wetterhus orienterte. Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Innspill fra medlemmer i møtet:

- Foreldre til barn med synsvansker ønsker en kunnskapsbank med konkrete råd om aktiviteter i dagliglivet og mobilitet. En slik kunnskapsbank kan også være aktuelt for andre fagområder enn syn.
- De nye hjemmesidene er bra.
- Det kan være aktuelt å gi innspill etter ett års bruk.

Kommentar fra Statped:

Statped mottar gjerne innspill til utvikling av sidene.

13/2025 Statpeds arbeid med strategi på fagområdet ASK

Bakgrunn for saken: Nasjonalt brukerråd ga på møtet 23. april 2025 uttrykk for ønske om at Statped informerer om sitt arbeid på fagområdet alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK).

Anita Sande presenterte arbeidet med strategi for fagområdet ASK. Strategien består av tre fokusområder: Intern kompetanse, synliggjøring av utfordringsbildet og tjenesteutvikling og kompetansegivende tiltak for sektor.

Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Innspill fra medlemmer i møtet:

- Statped fikk sterk kritikk for mangelfull innsats for å følge opp anmodningsvedtak i Stortinget mai 2009 og endring i opplæringsloven i 2012.
- Statped må ta større ansvar for ASK, hvis ikke må noen andre få dette ansvaret.
- Statped bør bruke sin rolle som direktorat til å informere KD om situasjonen på fagområdet ASK
- Statped bruker for få ressurser på fagområdet ASK i forhold til ressurser på fagområdet tegnspråk
- Noen av Statpeds rådgivere som gir tjenester på ASK-området, har ikke god nok kompetanse i ASK. Dette er ikke ment som kritikk av rådgivere, men de sier det selv når de er ute og rådgir. Det undergraver statusen til ASK og gjør veiledningen mangelfull.
- Det er lite lokal kompetanse i barnehager, skole og PPT. ASK er språk, og språk er grunnlag for all utvikling og avgjørende for at barn får lære å lese og skrive. Statpeds veiledning er ikke tilstrekkelig med tanke på språkutvikling for ASK-språklige.
- Det er viktig at ASK-språklige får opplæring i å lese og skrive og har et aktuelt ordforråd til å fortelle. Dette er blant annet relevant i forbindelse med utfordringer knyttet til seksuelle overgrep.
- Situasjonen med opplæring i og om ASK er kritisk
- Utdanninger på fagområdet ASK gir ikke sektor tilstrekkelig kompetanse for å gi et godt opplæringstilbud til ASK-språklige. ASK bør inngå i logopedutdanningene i større grad enn i dag.
- Statped må få økte ressurser til ASK, en større satsning på ASK i Statped må ikke gå på bekostning av andre fagområder.
- Flere fagområder sliter med få ressurser og endring i tilbudet fra Statped.

Kommentarer og svar på spørsmål fra Statped i møtet:

- Statped benytter definisjonen til Martinsen og von Tetzchner på ASK:
Kommunikasjon som erstatter eller supplerer (støtter) tale i ansikt til ansikt kommunikasjon (Tetzchner og Martinsen, 2002)

- ASK er ikke godkjent som eget språk i språklova, men er det ekspressive språket til en ASK-språklig
- Statped gir systembaserte tjenester på fagområdet både gjennom kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis og gjennom ordinære søknader om systembaserte tjenester.
- Statped gir forelesninger om ASK på logopedstudier etter forespørsel fra UH, og det er ikke alle som ber om slike tjenester fra Statped. Kunnskap om språkutvikling er sentralt når det gjelder ASK.
- Det er ressurser om ASK på statped.no.
- Statped arbeider med intern kompetanseheving på fagområdet.
- Det er utarbeidet en symbolbank i samarbeid mellom et hjelpemiddelfirma og Haukeland sykehus med symboler knyttet til seksuelle overgrep. Viktig med symboler som ivaretar behov for et ungdomsspråk.
- Som direktorat informerer Statped KD om utfordringer i sektor, herunder situasjonen på fagområdet ASK.
- Informasjon om videre arbeid med ASK-strategien i Statped vil være tema i faglig brukerråd EHS, språk/tale og ASK.

14/2025 Bidrag til kunnskap, status og tiltak for å sikre bedre tidlig innsats, tilpasset opplæring og individuell tilrettelegging

Bakgrunn for saken: Udir har i sitt tildelingsbrev for 2025 fått i oppdrag å gjøre tiltak for å skaffe mer kunnskap om status og foreslå relevante tiltak. Statped skal bidra inn i arbeidet med sitt kunnskapsgrunnlag og bidra til å foreslå relevante tiltak.

Kari Olafsen Aunet orienterte. Presentasjonen som ble vist i møtet, legges ved referatet.

Spørsmål i møtet:

Ser Statped at det stemmer at gutter som er født seint på året, mottar mer spesialundervisning enn jenter som er født tidligere på året?

Svar fra Statped: Statped har ikke data på dette nå og må undersøke dette nærmere.

Innspill i møtet:

- I Tønsberg kommune melder PPT at 50% av tilmeldte elever i 1. klasse er født i perioden oktober og desember og at kommuneøkonomi er en barriere.
- Kommuneindeksen utarbeidet av Agenda Kaupang viser at også andre forhold enn kommuneøkonomi påvirker tjenestene til innbyggerne.
- Kommuneøkonomi og ikke minst politiske prioriteringer har betydning for hvordan det kan arbeides med tidlig innsats og forebyggende tiltak.

15/2025 Eventuelt

Statpeds arbeid med selvbestemmelse og CRPD

Meldt fra Karen Knudsen Synnes, Norsk forbund for utviklingshemmede

Saken ble utsatt.

Annet innspill

Et medlem tok opp at brukerrepresentantene er tjent med å ha en god tone i møtene og at dagens møte ble opplevd som litt utrivelig. Dette førte til meningsytringer om viktighet av å få være engasjert og forvente endringer, betydningen av at organisasjonene står samlet om å arbeide politisk for økte ressurser til Statped og at det er uheldig at fagområder og grupper settes opp mot hverandre i brukerrådets arbeid.